

RS AU § 144 Yttrande till domstol. Tillståndsansökan Nordkalk täktverksamhet Lärbro Stora Vikers 1:94

Ärendenummer: RS 2022/1816

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Nordkalk AB har till mark- och miljödomstolen inkommit med bemötande av inkomna yttranden över ansökan om utvidgad täktverksamhet vid fastigheten Lärbro Stora Vikers 1:94. Domstolen har 8 maj förelagt Region Gotland med att senast 10 juni inkomma med ett yttrande rörande Nordkalks kompletterande handlingar. Efter Region Gotlands anståndsbegäran har domstolen beviljat Region Gotland anstånd med att inkomma med yttrandet senast 19 juni.

Region Gotland yttrade sig senast i ärendet i december och framförde då synpunkter till domstolen som rörde avgränsning av bolagets ansökan, ansvaret för privata brunnar, möjlighet att använda vatten som avleds till dricksvattenändamål, samt frågor rörande buller och vibrationer/luftstöt vågor.

Regionstyrelseförvaltningen har handlagt ärendet med stöd av Region Gotlands juridiska ombud samt tjänstepersoner vid teknikförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen. Trots det beviljade anståndet behöver ärendet hanteras skyndsamt. Förutom regionstyrelsen är det även av vikt att tekniska nämnden, såsom VA-huvudman, ges möjlighet att hantera ärendet. För att klara domstolens tidplan föreslås följande process för beslutsgången.

Regionstyrelsens arbetsutskott hanterar och bereder ärendet den 3 juni. Tekniska nämndens arbetsutskott hanterar och bereder den 5 juni ärendet ur VA-huvudmannens perspektiv. Därefter hanterar tekniska nämnden ärendet den 17 juni för beslut i de frågor som rör VA-huvudmannens intressen. Slutligen hanterar regionstyrelsen ärendet den 18 juni med syfte att fatta beslut om föreliggande förslag till yttrande för Region Gotland. Miljö- och byggnämnden har inte för avsikt att hantera ärendet, det hanteras enbart inom tjänsteorganisationen.

Tekniska nämnden är huvudman för den allmänna dricksvattenförsörjningen och därmed ansvarig för att säkra det allmännas intresse när det gäller grundvattenuttag för dricksvattenproduktion. Nämnden lämnar synpunkter i täktansökningar såsom företrädare för VA-huvudmannens intressen, men inte i andra sakintressefrågor såsom exempelvis enskilda dricksvattenbrunnar.

Tekniska nämnden kommer preliminärt att vid sitt sammanträde den 17 juni behandla följande förslag till beslutspunkter:

1. Nuvarande förslag till avgränsning av täktansökan bör gälla.
2. Nordkalk behöver tydliggöra att Nordkalks avledning av täktvatten till Region Gotlands VA-system ska kunna fortgå under hela brytnings- och efterbehandlingstiden.

Nordkalk behöver tydliggöra att avledning av täktvatten kan ske över hela året med en ökad avledning under sommarperioden när dricksvattenförbrukningen är som störst.

3. De kommande tekniska anläggningarna och ledningarna för avledningen ska Nordkalk inte nyttja för andra ändamål än för avledning av täktvatten från Pall 2-sjön. Regionens tekniska anläggningar och ledningar ska inte nyttjas för annat än produktion av dricksvatten.

Tekniska nämndens övertagande av ansvar för drift planeras ske efter Nordkalks avslutade efterbehandling och efter det att Region Gotland sökt och erhållit eget tillstånd för vattenavledningen. Därmed uppstår inga oklarheter om ansvar för efterbehandling av täkt.

En lösning för hur eventuellt förorenat grundvatten från deponier kan omhändertas separat bör ingå i ansökan.

Tekniska nämnden vill understryka att det är nödvändigt att det ytvatten som tas emot inte är belastat med föroreningar från Nordkalks verksamhet i sådan omfattning att särskild rening krävs. Det innebär att gränsvärden/riktvärden för dricksvattenkvalitet ska innehållas för de förorenande ämnen som kan komma från Nordkalks verksamhet.

Bolaget behöver genom övergripande kontrollprogram ha god kontroll över farliga ämnen som kan spridas genom verksamheten för att tillse att dessa inte ökar i täktvattnet i sådan omfattning att det försvårar produktion av dricksvatten. Särskilt bör halt av PFAS följas.

Ovan nämnda beslutspunkter återfinns i det yttrande som regionstyrelsen har på sitt bord för att besluta om. Dessutom innehåller upprättat yttrande synpunkter som ligger utanför tekniska nämnden kompetensområde och som regionstyrelsen nu får hantera. Det gäller följande:

A. Enskilda dricksvattenbrunnar.

Region Gotland vidhåller att behov finns att mark- och miljödomstolen bestämmer ett villkor till skydd för de enskilda dricksvattenbrunnarna på samma sätt om skedde i Heidelberg Materials (tidigare CEMENTA) tillståndsdom den 13 december 2022.

B. Vibrationer och luftstöt vågor

Region Gotland noterar att Nordkalk godtar de av Region Gotland föreslagna villkoren gällande vibrationer och luftstöt vågor.

Det yttrande som föreslås inges till domstolen föreslår att Region Gotland ska tillstyrka att tillstånd meddelas under förutsättning att villkoren bestäms enligt vad som framgår av yttrandet samt att Nordkalk lämnar ovan begärda åtaganden och klargöranden (punkterna 1-8 och punkterna A-B).

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen anser att förslaget till yttrande tar upp och belyser de synpunkter som Region Gotland bör föra fram till mark- och miljödomstolen inför domstolens vidare behandling av Nordkalks ansökan och föreslår regionstyrelsen att godkänna yttrandet för att inges till domstolen inom given tidsram. För att möjliggöra detta behövs omedelbar justering av ärendet vid sammanträdet.

När det gäller praktiska frågor rörande dialog och samverkan för planering av framtida avledning av täktvatten för dricksvattenproduktion överlämnar regionstyrelsen till tekniska nämnden såsom VA-huvudman, att hantera nödvändiga processer och diskussioner kring hur detta på bästa sätt kan genomföras.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Anders Lindholm, planeringsstrateg, regionstyrelseförvaltningen och Susanne Pettersson, avdelningschef VA, teknikförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänsyn till att förtydliganden behöver göras i underlaget avseende ansvarsfrågor och regionens inställning till ansökan.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Mark- och miljödomstolens föreläggande, aktbilaga 44-68 i mål nr M 4550-23
Teknikförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-24
Region Gotlands förslag till yttrande 2024-06-xx
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-24